

Verslag roofvogeltelling

17/18 december 2011

23 leden van de West-Brabantse Vogelwerkgroep trokken in het weekend van 17 en 18 december het veld in voor de achtste editie van de jaarlijkse telling van overwinterende roofvogels in West-Brabant.

Onderzoeksgebied

Globaal omvat het onderzoeksgebied West-Brabant ten noorden van de snelweg A58 (Bergen op Zoom - Breda) en ten westen van de A27 (Werkendam - Breda), inclusief de Biesboschpolders en de uiterwaarden van de Maas tussen Geertruidenberg en Waalwijk. Daarnaast werd er ook weer geteld op de Bleeke Heide en op Vliegbasis Gilze-Rijen.

Methode

In het weekend van 17 en 18 december werd binnen het onderzoeksgebied een integrale telling uitgevoerd waarbij alle aanwezige roofvogels op kaarten werden ingetekend. De meeste tellers gebruikten daarbij de auto maar direct ten noorden van Etten-Leur werd vanaf de fiets geteld. Het hele landschap is nauwgezet afgespeurd met kijkers en telescopen waarbij speciale aandacht werd geschonken aan bosranden, solitaire bomen, weidepalen en hoogspanningsmasten. Voor de gebieden waar geen roofvogeltelgroepen actief waren, zijn aanvullende waarnemingen gebruikt die door leden van onze vogelwerkgroep werden ingevoerd op Waarneming.nl.

Weer

De week voorafgaand aan de telling was zacht en nat. De zon liet zich weinig zien en er waaide een stevige wind vanuit het westen.

In het weekend klaarde het op. Vooral op zaterdag scheen de zon uitbundig. Het werd 5-7 graden. De wind had een kracht van 2-3 Bft. Op zaterdag viel er slechts een enkele bui. Op zondag waren er meer buien maar ook toen was het overwegend droog en goed vogelweer.

Resultaten

December 2011 was qua aantal waargenomen roofvogels een gemiddelde telling. In totaal werden er 282 roofvogels waargenomen, verdeeld over 6 soorten. Bruine Kiekendief, Ruigpootbuiszard en Smelleken ontbraken. Daarentegen evenaarde de Havik het record van 2009 terwijl van de Sperwer het hoogste aantal ooit werd vastgesteld.

Het aantal van 3 waargenomen Blauwe Kiekendieven is magertjes maar is in lijn met het schaarsere voorkomen deze winter. Op Waarneming.nl werden in dec. 2011 77 West-Brabantse Blauwe Kieken gemeld ten opzichte van 149 een jaar eerder. Vermoedelijk overwintert (onder invloed van de hogere temperaturen) een groter deel van de populatie ten noorden van ons land.

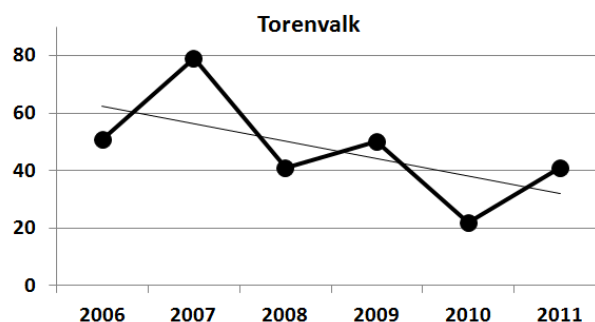
Met 8 exemplaren behaalde de Havik een mooie score. De meesten werden waargenomen in het halfopen cultuurlandschap ten noorden van Etten-Leur en op de Vliegbasis Gilze-Rijen.

Nooit eerder werden er tijdens de wintertelling 12 Sperwers waargenomen. Meer dan de helft daarvan werd gezien in het halfopen cultuurlandschap ten noorden van Etten-Leur. Enerzijds heeft dat met de biotoopvoorkeur van de soort te maken. De open polders in het noordwesten van het onderzoeksgebied zijn minder geschikt voor de Sperwer, een soort die zijn prooiën tussen en vanuit de dekking tracht te overmeesteren. Anderzijds

geld zeker voor deze soort dat de trefkans aanzienlijk toeneemt wanneer er per fiets wordt geteld.

Het aantal waargenomen Buiszards lag iets hoger dan gemiddeld. Het gunstige weer zal daar zeker aan hebben bijgedragen. Veel werden er gezien op Vliegbasis Gilze-Rijen, ten noordoosten van Oosterhout, rond Prinsenbeek en ten noorden van Etten-Leur (respectievelijk 17, 19, 19 en 37 per atlasblok). Ook in de rest van het onderzoeksgebied lagen de aantallen veelal hoger dan vorig jaar. Minder talrijk was de soort vooral ten noorden van waspik. Hier staat het landschap momenteel op z'n kop vanwege een grootschalig natuurontwikkelingsproject.

De situatie rond de Torenvalk begint steeds zorgelijker te worden. Binnen enkele jaren is de stand ongeveer gehalveerd. Kennelijk valt het voor deze soort niet mee om in het moderne agrarische landschap dagelijks voldoende Veldmuizen te bemachtigen.

Er werden minder Slechtvalken waargenomen dan verwacht. Vaak is deze soort eenvoudig vast te stellen door hoge bouwwerken en hoogspanningsmasten af te speuren. In de weken voorafgaand aan de telling (waarin er voortdurend veel wind stond) zochten veel Slechtvalken de luwte en werden ze veel op de grond waargenomen. In het telweekend echter was de wind flink in kracht getemperd. 's Zaterdags werd 1 Slechtvalk waargenomen bij de Dintelse Gorzen en 3 bij Etten-Leur, 2 adulten in een hoogspanningsmast en 1 juveniele vliegende vogel. 's Zondags waren rond Etten-Leur 4 adulte Slechtvalken aanwezig, 2 in dezelfde hoogspanningsmasten als waarin ze ook zaterdag waren gezien en 2 in de luwte van hoge gebouwen in de bebouwde kom. Verder werd er 's zondags 1 juveniele Slechtvalk waargenomen direct ten noorden van Rooskensdonk.

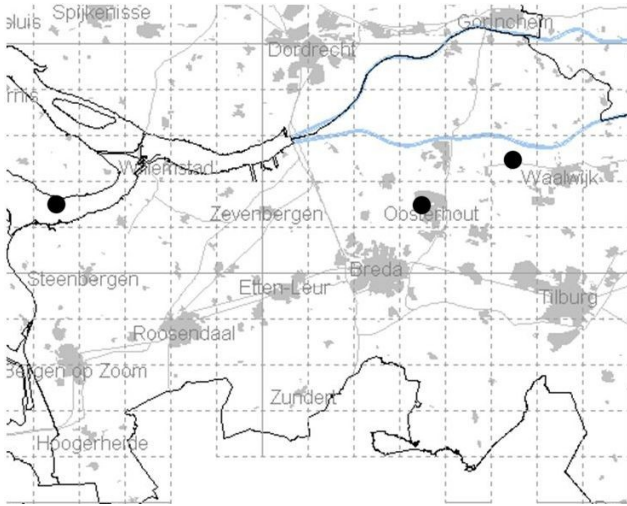
Dankwoord

Een telling als deze is alleen mogelijk met de inzet van vele tellers. Graag bedanken we Jan Benoist, Toos en Cor Borghouts, Gert Bouwmeester, Eric van Damme, Ada Engel, Johan van Haperen, Piet van Iersel, Arnold Klaren, Martin van Leest, Clemens van Nijnanten, Wilma Rasink, Agnes en Hans van der Sanden, Andres Scherff, Herman Schriks, Kors Jan Snoeij, Herman Vissenberg, Harry van Vugt, Jan Willem Wijnhoven en Ad Willemen voor hun bijdrage. Eric Corssmit, Richard de Jonckheere, Leo Nagelkerke en Joost Simons leverden aanvullende waarnemingen via de website van Waarneming.nl.

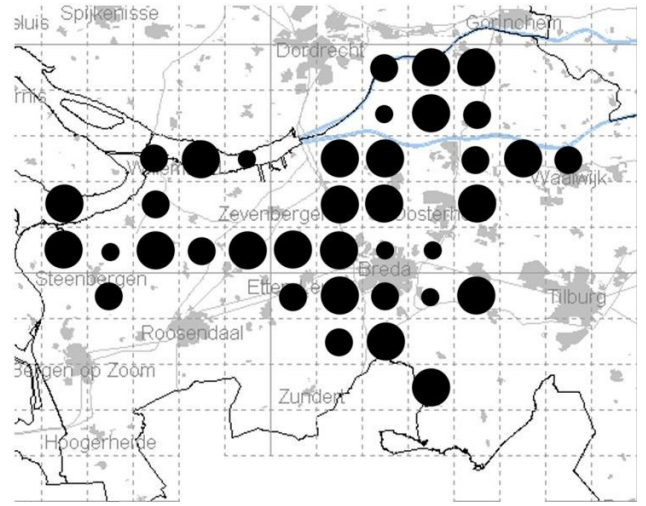
Verspreidingskaarten (volgende blz.)

Kleine stip	= 1
Middelgrote stip	= 2-3
Grote stip	= ≥ 4

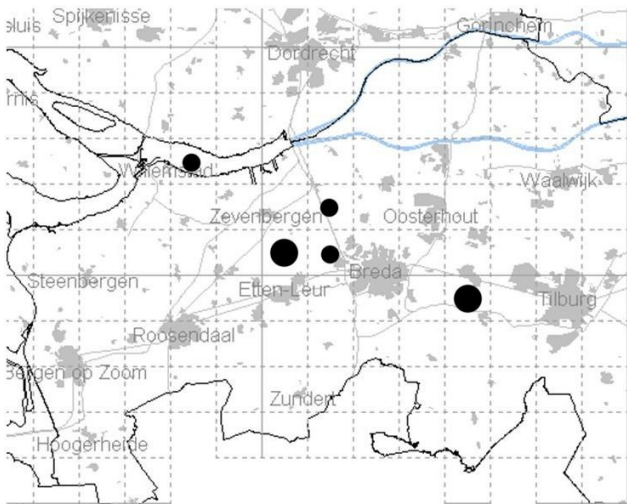
Raymond van Breemen en John Frijters

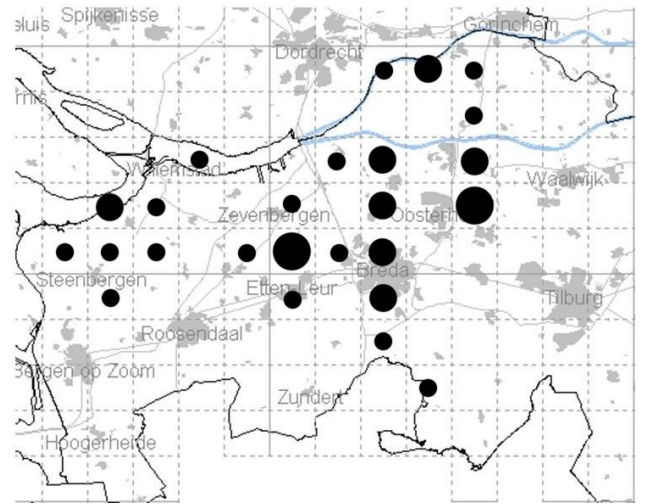
BLAUWE KIEKENDIEF 2011
TOTAAL 3, MAX. PER ATLASBLOK 1

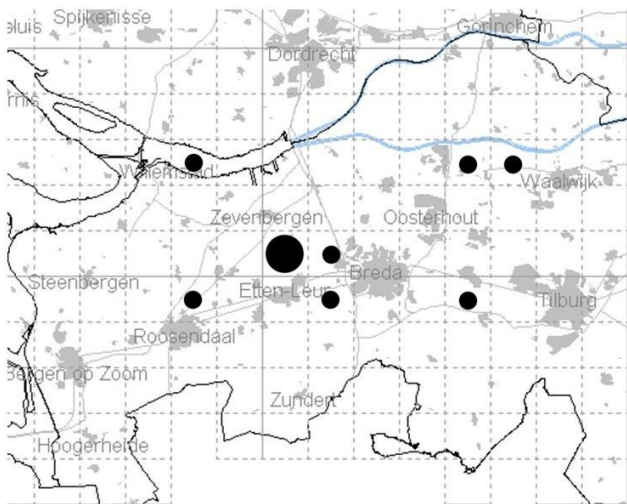
BUIZERD 2011
TOTAAL 211, MAX. PER ATLASBLOK 37

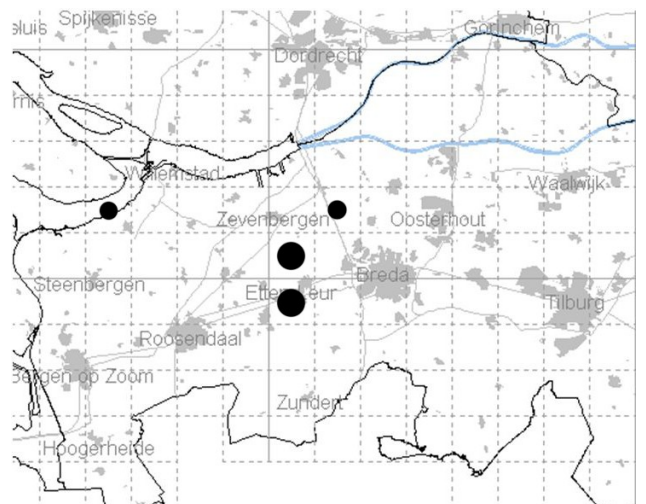
HAVIK 2011
TOTAAL 8, MAX. PER ATLASBLOK 3

TORENVALK 2011
TOTAAL 41, MAX. PER ATLASBLOK 5

SPERWER 2011
TOTAAL 12, MAX. PER ATLASBLOK 5

SLECHTVALK 2011
TOTAAL 7, MAX. PER ATLASBLOK 3